

۲۲۷۴۱۰۷

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شاخت صنعت گردشگری

تألیف:

مژگان تراب احمدی

سروشناše	: تراب احمدی، مژگان، -۱۳۶۳
عنوان و نام پدیدآور	: شناخت صنعت گردشگری/ تالیف مژگان تراب احمدی؛ ویراستار ساختاری جعفر باپیری؛ ویراستار ادبی؛ فرزانه زمانی؛ تحت نظرات: دفتر مطالعات، آموزش و برنامه‌ریزی گردشگری
مشخصات نشر	: تهران: مهکامه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهري	: ۱۳۶ ص.
شابك	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۳۹-۹۰-۴
وضعیت فهرست‌نويسي	: فيبا
يادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: گردشگری
گردشگری -- ايران	Tourism-- Iran
شناسنه افزوده	: سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری. دفتر مطالعات، آموزش و برنامه‌ریزی گردشگری
رده‌بندی کنگره	: G155
رده‌بندی ديوبي	: ۳۳۸/۴۷۹۱
شماره کتابشناسي ملي	: ۸۷۳۹۶۴۳

۵۵

انتشارات مهکامه

نام کتاب: شناخت صنعت گردشگری
 تأليف: مژگان تراب احمدی
 ویراستار ساختاری: دکتر جعفر باپیری
 ویراستار ادبی: فرزانه زمانی
 تحت نظرات: دفتر مطالعات، آموزش و برنامه‌ریزی گردشگری
 ناشر: مهکامه

اظهر چاپ: بهزاد ربیعی فراهانی
 طرح جلد: محمود رضا لطیفى
 لیتوگرافی: باختر
 نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۱
 تیراز: ۷۰۰ نسخه
 قيمت: ۶۵۵۰۰ تoman
 شابك: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۳۹-۹۰-۴

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب طبق با «قانون حقوق مؤلفان و مصنفات مصوب ۱۳۴۸» برای ناشر محفوظ و منحصراً متعلق به نشر مهکامه می‌باشد. لذا هر گونه استفاده از کتاب یا قسمتی از این کتاب (از قبیل هر نوع چاپ، فتوکپی، اسکن، عکس‌برداری، شرکترونیکی، هر نوع انتشار به صورت اینترنتی، سی‌دی، دی‌وی‌دی، فیلم، فایل صوتی یا تصویری وغیره) بدون اجازه کتبی از نشر مهکامه ممنوع بوده و متخلقین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

انتشارات مهکامه: ناشر تخصصي گردشگري و هتلداري

نشر و پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، نرسیده به لبافی نژاد، کوچه انوری، پلاک ۸، طبقه دوم
 تلفن: ۰۶۹۶۱۵۰۹ - ۶۶۴۹۷۰۵۰ - ۶۶۴۸۸۲۰۳
 فکس: ۰۹۰۳۲۶۷۴۸۴۴
 واتساب:
www.mahkameh.com
en_mahkame@yahoo.com
[telegram. me/mahkamepublisher](https://t.me/mahkamepublisher)
 همراه: ۰۹۱۳۹۷۴۰۲۱
 اصلاحات و الحالات احتمالی، در سایت انتشارات مهکامه:
 پست الکترونیکی:
 تلگرام:

فهرست

۷	پیش‌گفتار
۹	فصل ۱: تعاریف و مفاهیم گردشگری
۹	مقدمه
۱۰	تعاریف
۱۰	گردشگری
۱۲	تاریخچه توسعه صنعت گردشگری
۱۵	تبیین ابعاد گردشگری
۱۷	گونه‌شناسی گردشگری
۱۷	گونه‌شناسی گردشگری بر مبنای محیط جغرافیایی
۱۹	گونه‌شناسی گردشگری بر مبنای نوع (نامهنه، فعالیت)
۲۳	گونه‌شناسی بر مبنای اثرات گردشگری
۲۴	گردشگری به عنوان یک علم و دانش مورد نیاز راهنمایان
۲۶	پروژه کلاسی
۲۶	منابع
۲۹	فصل ۲: تقاضای گردشگری
۲۹	مقدمه
۲۹	تقاضای گردشگری
۳۳	انگیزه‌شناسی گردشگران
۳۴	عوامل انگیزشی (رانشی) و جذبی (کششی) تقاضای گردشگری
۳۹	رفتارشناسی گردشگران
۴۱	گونه‌شناسی گردشگران
۴۲	گونه‌شناسی گردشگر کوهن
۴۳	گونه‌شناسی گردشگران پلاگ
۴۵	نظریه تخته پرش (فرد خارج از محل زندگی معمول).
۴۷	بررسی وضعیت تقاضای گردشگری
۴۸	روندهای آتی تقاضای گردشگری
۵۰	پروژه کلاسی
۵۱	منابع

فصل ۳: عرضه گردشگری
۵۳	محصول گردشگری
۵۳	بخش‌های عرضه گردشگری
۵۵	جاذبه‌ها
۵۵	اقامتگاه‌ها
۵۸	
۶۵	صنعت غذا و نوشیدنی (پذیرایی)
۶۶	حمل و نقل
۶۷	ساخته‌های کیفی حمل و نقل در گردشگری
۷۰	تجارت سفر
۷۴	راهنمایان گردشگری
۷۷	فناوری‌های دیجیتال سفر
۸۰	پروژه کلاسی
۸۰	منابع
۸۳	
۸۳	فصل ۴: اثرات گردشگری
۸۳	مقدمه
۸۳	گردشگر و مقصد
۸۶	دسته‌بندی اثرات گردشگری
۸۶	اثرات اقتصادی
۸۶	درآمدزایی و توسعه کسب و کارهای مقصد
۸۹	اثرات گردشگری بر استغال
۹۰	کسب درآمد و آثار تورمی
۹۱	بودجه عمومی
۹۱	اثرات اجتماعی - فرهنگی
۹۷	وظایف راهنمایان گردشگری در مدیریت اثرات اجتماعی - فرهنگی
۹۷	اثرات زیست محیطی
۹۹	نقش راهنمایان گردشگری در کنترل یا کاهش اثرات مخرب زیست محیطی
۹۹	مدیریت توسعه پایدار در گردشگری
۱۰۳	مفهوم ظرفیت تحمل
۱۰۴	کدهای ۱۰ گانه اخلاق در گردشگری
۱۰۵	ماده (۱) شناخت متقابل و احترام میان ملت‌ها و جوامع
۱۰۵	ماده (۲) گردشگری عاملی برای خودشکوفایی فردی و جمعی
۱۰۶	ماده (۳) گردشگری عاملی برای تحقق توسعه پایدار
۱۰۶	ماده (۴) جایگاه میراث فرهنگی در گردشگری و نقش سازنده آن
۱۰۷	ماده (۵) گردشگری به عنوان یک فعالیت سودمند برای کشورها و جوامع میزبان

۱۰۷	ماده ۶) تعهدات گروههای ذی نفع در توسعه گردشگری
۱۰۸	ماده ۷) حقوق گردشگری
۱۰۸	ماده ۸) آزادی گردشگران در جایه‌جایی
۱۰۸	ماده ۹) حقوق کارکنان و کارآفرینان در صنعت گردشگری
۱۰۹	ماده ۱۰) تحقق اصول منشور جهانی اخلاق گردشگری
۱۱۰	جایگاه راهنمایان گردشگری در دستیابی به اهداف توسعه پایدار گردشگری
۱۱۰	پروردگار کلاسی
۱۱۱	منابع
۱۱۲	فصل ۵: سازمان‌های بین‌المللی و ملی گردشگری
۱۱۳	مقدمه
۱۱۴	سازمان‌ها و اتحادیه‌های بین‌المللی
۱۱۴	سازمان جهانی گردشگری
۱۱۵	شورای جهانی سفر و گردشگری
۱۱۵	انجمن بین‌المللی حمل و نقل هوایی
۱۱۶	سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری ایکانو (ICAO)
۱۱۷	انجمن بین‌المللی هتل‌ها و رستوران‌ها
۱۱۷	فدراسیون بین‌المللی انجمنهای دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری
۱۱۸	فدراسیون جهانی انجمنهای راهنمایان گردشگری
۱۱۸	سازمان‌های ملی
۱۱۸	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۱۲۱	انجمنهای اتحادیه‌های گردشگری
۱۲۱	انجمن‌های صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی ایران
۱۲۱	جامعه راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی ایران
۱۲۲	جامعه راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی
۱۲۲	کانون انجمن‌های صنفی راهنمایان گردشگری
۱۲۲	جامعه تورگردانان ایران
۱۲۳	پروردگار کلاسی
۱۲۳	منابع
۱۲۵	فصل ۶: نگاهی به صنعت گردشگری در ایران
۱۲۵	مقدمه
۱۲۵	محیط گردشگری
۱۲۶	عوامل مؤثر بر شکل گیری صنعت گردشگری ایران
۱۲۶	اقلیم
۱۲۷	جزیان‌های اقتصادی

پیش‌گفتار

راهنمایی یکی از کهن‌ترین پیشه‌هایی است که انسان‌ها داشته‌اند. این حرفه تا به امروز وجود داشته و در آینده نیز به حیات خود ادامه خواهد داد. انسان‌ها در مواجهه با محیط‌های بیگانه و غریب به افرادی نیاز دارند که به آنها در درک نمادها، نشان‌ها، داستان‌ها و وقایع ناآشنا کمک کنند. این افراد همان راهنمایی‌دانی هستند که امروزه گردشگران را در سفرهای خود به نقاط گوناگون و بازدید مکان‌های مختلف همراهی می‌کنند.

اکنون آحاد جامعه متفق‌القول‌اند که راهنمایان گردشگری علاوه بر آن که از مهمترین بازیگران صنعت گردشگری هستند، نقشی حیاتی در حفظ و انتقال ارزش‌های میراثی و ماندگار ما به نسل‌های آتی بر عهده دارند. میراث گران‌بهای فرهنگی و طبیعی ایران‌زمین تجلی‌گاه پیوندها و اشتراکات ما ایرانیان هستند و راهنمایان گردشگری باستانی‌اند که قرار است با تفسیر روح‌انگیز خود، جاودانگی این میراث بی‌همتا را تضمین کنند.

این وظیفه‌ای به‌غاای خطیر است. از این‌رو، ضروری است که در انتخاب و پرورش راهنمایان گردشگری بیشترین دقت و وسوس به خرج داده شود. بر پایه همین تفکر، دوره‌های کوتاه‌مدت آموزش راهنمایان شامل راهنمایان ایران‌گردی و جهان‌گردی، راهنمایان طبیعت‌گردی و راهنمایان تخصصی، شکل گرفته است. هدف این دوره‌ها، تربیت راهنمایانی است که بتوانند گردشگران داخلی و خارجی را در سفرهای خود به اقصی نقاط ایران‌زمین، همراهی کنند و راز و رمزهای نهفته در میراث‌مان را برای آنها بگشایند و تجربه‌هایی خاطره‌انگیز برای آنها رقم بزنند.

موقیت این دوره‌های آموزشی در گرو وجود محتوای درسی باکیفیت است. برای تولید محتوایی روزآمد، کاربردی و درک‌پذیر نویسنده‌گانی شناخته‌شده با سابقه‌ای در خشان در عرصه علم و عمل را برگزیدیم و مجموعه‌ای از کتاب‌های فاخر و ممتاز را با همکاری آنها تولید کردیم. امید است که این مجموعه کتاب‌ها، که برای تربیت راهنمایان ایران‌گردی و جهان‌گردی، و طبیعت‌گردی به نگارش درآمده و منتشر شده‌اند، بتواند مایه خیر و برکت برای صنعت گردشگری و ملت پرافتخار ایران عزیز باشد.

دفتر مطالعات، آموزش و برنامه‌ریزی گردشگری